Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescü. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*, în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorü: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anü 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se enumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ și insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 20. Brașovŭ, Mercurĭ 25 Ianuarie 1889.

Mórtea prințului de corónă Rudolf.

Brașovŭ, 24 Ianuarie v.

Adĭ se sevêrșesce în Viena ceremonia înmormêntării principelui de corónă Rudolfŭ.

In Brașovŭ ne vestescŭ acestŭ jalnicŭ actŭ clopotele tuturorŭ bisericilorŭ. Orașulŭ nostru are unŭ aspectŭ tristŭ sărbătorescŭ. Steagurĭ negre atêrnă din ferestrele edificiilorŭ publice, prăvăliile suntŭ închise, ér ușile bisericilorŭ se deschidŭ, ca se intre autoritățile militare și civile, școlare și bisericescĭ, împreună cu elevii școlelorŭ și cu credincioșii bisericilorŭ spre a asista la jalniculŭ serviciu divinŭ ce se sevêrșesce pentru sufletulŭ rĕposatului principe.

Cele ce se petrecŭ în orașulŭ nostru se petrecŭ în tóte părțile întinsei monarchii haasburgice.

Acéstă împărtășire generală a popórelorŭ monarchiei la doliulŭ casei domnitóre este în momentele acestea de grea cercare cea mai mare mângâere, ce o póte avea familia împĕrătéscă.

Inmormêntarea se face în Viena fără nicĭ o pompă estraordinară, la espresa voință a Maiestății Sale. Nicĭ chiar deputațiunile streine militare ale regimentelorŭ, alŭ cărorŭ șefŭ a fostŭ prințulŭ de corónă Rudolfŭ, nu vorŭ fi de față.

Foile publică acum o mulțime de amĕrunte din timpulŭ din urmă alŭ vieții prințului de corónă, carĭ arată, că dênsulŭ credea mai de multŭ în apropiata lui mórte.

Cine ar fi credutŭ, că prințulŭ Rudolfŭ, strălucitulŭ vênătorŭ plinŭ de viéță și de speranță, care cu vioiciunea și amabilitatea sa făcea se tresalte de bucuriă inima bĕtrânului conducĕtorŭ alŭ gonacilorŭ, badea Nichită dela Gurghiu, va urma așa de curêndŭ acestuia în grópă?

Câtŭ de capriciósă mai e și sórtea ómenilorŭ, fiă ei în palate orĭ în colibĭ!

*

Duminecă séra la 8 óre, după ce se închise pentru publiculŭ visitatorŭ camera mortuară a prințului de corónă se întruniră în apartamentele princesei de corónă vĕduva Stefania: Maiestatea Sa împĕratulŭ *Franciscŭ Iosifŭ*, Impĕrăteasa *Elisabeta*, Regele *Leopold* și regina *Henrieta* ai Belgiei și *toțĭ membrii casei împĕrătescĭ* și merseră in camera mortuara spre a-șĭ lua adio la coștiugŭ. Tênĕra și nenorocita vĕduvă plânse amarŭ cădênd la piciórele coștiugului. Impĕratulŭ căruia îi curgeau lacrimile și regina Henrietta, mama prințesei Stefania se încercară sĕ-o mângăie pe acésta, dér înzadarŭ. Scena a fostŭ cutrierătóre, așa că toțĭ isbucniră în plânsete amare. A fostŭ acesta unŭ adio sfâșietorŭ de inimă despre care încă multă vreme se va vorbi în palatŭ. După 9 óre familĭa împĕrătéscă părăsi camera mortuară. Indată se făcură pregătirile pentru transportarea cadavrului în biserica palatului. Când s'a pusŭ coperișulŭ pe cosciugŭ princesa de corónă Stefania a trebuitŭ se fie depărtată de părinții ei: ea era cu totulŭ desolată. Maiestatea Sa a statŭ cu capulŭ plecatŭ și acoperindu-șĭ ochii, până la sfêrșitŭ, când după ceremonialulŭ prescrisŭ pornì conductulŭ spre a transporta cadavrulŭ în biserică.

*

Tótă diua de Lunĭ până adĭ Marțĭ, la 10 óre a. m. publicului i-a fostŭ concesă întrarea în biserică.

La ordinulŭ Maiestății sale s'a luat josŭ cârpa albă cu care era legatŭ la capŭ cadavrulŭ prințului moștenitorŭ și așa tótă diua de Lunĭ publiculŭ a putut privì rana, care a causatŭ mórtea prințului Rudolfŭ. Perulŭ prințului este pieptĕnatŭ în susŭ, cum l'a purtatŭ pe când era în viéță, așa că rana se vede bine în têmpla dréptă.

*

Numĕrulŭ cununilorŭ și a florilorŭ ce s'au depusŭ la piciórele coștiugului este așa de mare încâtŭ ele au trebuitŭ sĕ fiă aședate și în camerele vecine. Impĕrătesa a depusŭ o cunună de-o frumsețe deosebită, compusă din ghiocei trandafirĭ albĭ, garofe albe și camelii albe. Pantlica nu pórtă nicĭ o inscripțiune. Asemenea a depusŭ archiducesa Maria Valeria o cunună albă de ghiocei și alte florĭ albe, fără pantlică și inscripțiune. Pe cununa princesei de corónă suntŭ scrise numai cuvintele „Dela Stefania". Pe o altă cunună se vede înscripțiunea: „Fii unchiului Carolŭ" Reuniunea diariștilorŭ din Viena „Concordia" a dedicatŭ prințului o cunună cu inscripția: „Scriitorului prințŭ de coronă Rudolfŭ". Colaboratorĭĭ la opera „Austro-Ungaria în scrisŭ și ilustrațiunĭ" iau dedicatŭ o cunună su inscripția: „iubitului lorŭ conducĕtorŭ spiritualŭ."

*

Sub titlulŭ „Corona Kulturegyletului" scrie „Erdelyi Hirado" dela 2 Februarie: „Suntemŭ informațĭ, că kulturegyletulŭ ardelenescŭ are de cugetŭ sĕ trimită o corónă pompósă pe mormêntulŭ moștenitorului de tronŭ Rudolfŭ. Kulturegylet-ulŭ simte adêncŭ marea perdere ce a suferit'o prin mórtea moștenitorului de tronŭ. In istoria Kulturegylet-ului rĕmâne pentru totdéuna însemnată diua când moștenitorulŭ de tronŭ cu înalta lui soțiă au onoratŭ cu presența lorŭ balulŭ din Budapesta alŭ Kulturegyletului."

Țiganulŭ musicantŭ din Clușŭ, Pongratz Lajos, șĭ-a cerutŭ pe cale telegrafică permisiunea de a trimite și elŭ o corónă pe mormêntulŭ prințului de corónă, ceea ce i s'a și permisŭ. Coróna lui Pongratz va fi simplă și pe pantlică va purta inscripțiunea: „Lăuta (cetera) maghiară te deplânge". Rĕposatulŭ archiduce a arătatŭ multă iubire față cu musica ungurescă. De repețite-orĭ a chiămatŭ la sine țiganĭ ungurescĭ ca sĕ-i cânte și între aceștia Pongratz era preferitŭ.

*

Se istorisescŭ diferite episode, care arată, că prințulŭ de corónă credea în apropierea morții sale. Astfelŭ profesorulŭ Udel, pe care prințulŭ îlŭ chiema adeseorĭ la dênsulŭ ca óspe, spune, că de câte orĭ prințulŭ îlŭ audia cântândŭ cântece vieneze, devenea melancolicŭ. Odată Udel întorcêndu-se spre ușa ce se deschidea, tocmai pe când cânta unŭ cântecŭ, prințulŭ de corónă îi dise: „Nu te turbura. Va fi vr'una din fantomele, ce se plimbă în fiecare palatŭ. Ele vinŭ și se ducŭ." Altădată în Meyerling, dise prințulŭ, care observase în timpulŭ prândului că Udel nu bea de locŭ: „Bea, odată trebue sĕ murimŭ toțĭ. Unulŭ mai curêndŭ, altulŭ mai târdiu. Mie mi-s'a profețitŭ. Vei vedé, că eu voin muri de timpuriu." După o pausă adause: „Mai bucurosŭ așŭ vrea sĕ morŭ pe câmpulŭ de luptă."

O persónă, care convenea desŭ cu prințulŭ de corónă, spune că elŭ în timpulŭ din urmă vorbea adeseorĭ despre mórte. Duminecă în ajunulŭ plecării lui la Meyerling, la dejunŭ întrebà deodată prințulŭ pe acea persónă: „Te temĭ de mórte?" — Óspele rĕspunse: „Nu, fiecare trebue sĕ móră și nu mĕ temŭ, dér nu vorbescŭ bucurosŭ despre mórte" — „Da, cu tóte astea la cei mai mulțĭ ómenĭ frica e causa, că nu vorbescŭ bucurosŭ despre mórte. Și'nŭ adevĕrŭ e grozavŭ a muri." In momentulŭ acesta venì mica fetiță a prințului de corónă în odaiă și conversația se terminà.

*

Dela Mayerling, lângă Baden, tocalitatea unde s'a întêmplatŭ catastrofa, sosesce scirea surprindĕtóre că *forestierulŭ-șefŭ dela Maierling s'a împușcatŭ* în urma desperărei, se dice, ce l'a cuprinsŭ în urma îngrozitorei catastrofe. Elŭ a fostŭ înmormêntatŭ Sâmbătă în Baden în tótă tăcerea. Din partea oficială se desmintŭ categoricŭ tóte *versiunile* despre mórtea prințului de coronă. Se dice că nu e adevĕratŭ că forestierulŭ dela Meyerling s'a împușcatŭ din desperare asupra morții prințului de corónă.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 5 Februarie. Cincĭ scrisorĭ de adio ale prințului de corónă Rudolfŭ, carĭ au fostŭ depuse în archivele casei domnitóre, constată, că prințulŭ de corónă șĭ-a luatŭ viéța cu mâna sa propriă.

In scrisórea ce a adresat'o Majestății Sale se rógă prințulŭ Rudolfŭ de iertare cu cuvinte mișcătóre. Scrisórea cătră princesa de corónă Stefania conține o salutare de adio, fórte cordială; ea este datată de mai multedile înainte de mórte. Epistola cătra mama-sa, împĕrătésa, este cea mai pe lungŭ scrisă. Epistola cătră șefulŭ de secțiune în ministeriulŭ de esterne Szögyény este scrisă unguresce. Prințulŭ Rudolfŭ îi trimite acestuia codicilulŭ la testamentulŭ compusŭ nainte cu doi anĭ și cheia mică de aurŭ dela scrinulŭ unde se află scrisorile prințului, însărcinându'lŭ pe Szögyeny cu regularea și revidarea lorŭ și lăsândŭ la chibzuirea lui, carĭ scrisorĭ sĕ le publice mai întêiu. Scrisórea cătră Szögyeny sĕ termină cu cuvintele: „căcĭ eu trebue sĕ mĕ despartŭ de acésta viéță. Salută în numele meu pe toțĭ amicii și cunoscuții mei bunĭ. Rĕmâi sănătosŭ. Dumnedeu sĕ binecuvinte patria nóstră adorată. Rudolfŭ." — A cineca este adresată ducelui de Braganza.

Viena, 5 Februarie. — Imbulzeala mulțimei, care alérgă sĕ vĕdă mortulŭ, este așa de mare, încâtŭ a trebuitŭ sĕ intervină miliția și polițiștii spre a susține ordinea. In mijlóculŭ nespusei îndesuelĭ mai multe persóne au fostŭ rănite.

Viena, 5 Februarie. La înmormêntare nu vorŭ lua parte nicĭ princesa de corónă Stefania, nicĭ archiducesa Valeria. Faimele după carĭ princesa de corónă ar avé de gândŭ a părăsi pentru totdéuna Austro-Ungaria nu suntŭ adevĕrate.

Viena, 5 Februarie. Astădĭ Marțĭ numai până la 10 óre înainte de amédĭ este liberă întrarea în camera mortuară. Toțĭ miniștrii ungurescĭ afară de Baross, care representă guvernulŭ în Budapesta, au sositŭ aicĭ la înmormêntare. Pictorilorŭ Feszty și Roskovicĭ li s'a datŭ voiă sĕ deseneze cadavrulŭ prințului de corónă, cum zace în cosciugŭ.

SCIRILE DILEI.

Recunoscerea atestatelorŭ de maturitate. Cetimŭ în „Românulŭ": „Consiliulŭ universitarŭ (din Bucurescĭ), însărcinatŭ a se pronunța asupra validității atestatelorŭ de bacalaureatŭ liberate de liceele din Transilvania, s'a pronunțatŭ pentru primirea lorŭ. Bine a făcutŭ, căcĭ altfelŭ ar fi creatŭ multe greutățĭ Româniilorŭ de dincolo, carĭ nu mai au decâtŭ aicĭ locŭ sĕ învețe românesce studiile mai înalte. In consecință cei 14 studențĭ Transilvănenĭ venițĭ pentru a urma cursurile Universității nóstre au fostŭ admișĭ."

***

Reuniunea de patinatŭ din Brașovu a trimisŭ o representațiune ministrului ungurescŭ de interne în contra hotărîrei acestuia, prin care se interdicea patinatulŭ pe loculŭ dintre școlele române, săsescĭ și spitalŭ. Ministrulŭ a trimisŭ representațiunea îndĕrĕtŭ la magistratŭ, ca acesta sĕ o supună representanței comunale spre a fi din nou pertractată. Se dice că ministrulŭ ar fi dispusŭ a aproba o hotărîre de cuprinsulŭ că, în casŭ când activitatea reuniunei s'ar dovedi păgubitóre pentru șcóle și spitalŭ, reuniunea sĕ fiă obligată a'șĭ înceta imediatŭ activitatea.

***

Ajutorarea cerșitorilorŭ. In urma oprirei cerșitului pe teritorulŭ Brașovului, direcțiunea poliției de aci a întreprinsŭ o colectă pentru a împărți ajutóre la cerșitorĭ și la sĕracĭ. In anulŭ 1888 a colectatŭ 1369 fl. cu deosebire dela corporațiunĭ, institute de banĭ și proprietarĭ de localurĭ publice, apoi dela alțĭ particularĭ. Acéstă sumă s'a împărțitŭ, în fiecare sĕptĕmână, la 70—75 cerșitorĭ câte 50, 40, 30 și 20 cr., după cum au fostŭ de lipsițĭ, și la 6—10 sĕracĭ (necerșitorĭ) câte 1 fl., 80 cr. și 60 cr. Colecta întreprinsă în 1889 va ajunge cam la suma de 1200 fl. și se va împărți ca și în anulŭ trecutŭ.

***

Balŭ amânatŭ. Ni-se scrie din Viena: In urma catastrofei întêmplate în casa împĕrătéscă, balulŭ românŭ din Viena nu se va da. Cu tóte aceste comitetulŭ continuă a urmări scopulŭ umanŭ și rógă pe binevoitorulŭ publicŭ sĕ nu-i retragă

sprijinulŭ sĕu: de aceea declară, că contribuțiunile incurse pănă acum, câtŭ și acele ce vorŭ mai incurge încă se vorŭ înrrebuința în scopulŭ pentru care era sĕ se dea balulŭ.“

***

Mocsary și Caransebeșenii. O telegramă din Caransebeșŭ, cu data de 1 Februarie, către „Pester Lloyd“ spune: „Vorbirea de dĕunăḑi a lui Mocsary în contra armatei a provocatŭ mare amărîciune între conducĕtorii partidei naționaliste, deórece ei, cu generalulŭ Doda în frunte, suntŭ aprópe fără escepțiune foștĭ oficerĭ grănițerĭ. Aceștia au de gândŭ sĕ însceneze o manifestație.“

***

Donațiune. Părintele N. Groza din Partia a dăruitŭ bisericei gr. or. de acolo unŭ locŭ intravilanŭ de 1000 stînjinĭ în prețŭ de 250 fl. Părintele Groza dovedesce prin acéstă bună și nobilă faptă, că e vrednicŭ apostolŭ alŭ lui Christosŭ.

***

Hiperzelŭ orĭ rĕutate. Cetimŭ în „Sieb. Deutsch. Tgbltt“ dela 1 Februarie într'o corespondență din Sebeșŭ dela 28 Ianuarie: „Unŭ rarŭ casŭ de stricteță polițienéscă la tĕrgulŭ de sĕptĕmâna trecută a produsŭ nu puțină senzațiune. Unŭ numĕrŭ de 43 carĕ țĕrănescĭ încărcate cu lemne fură cu forța descărcate în magazinulŭ orășenescŭ de lemne. Proprietarilorŭ carĕlorŭ li se impunea sĕ plătéscă câte 5 fl. pedépsă, fiindŭ că nicĭ unulŭ din cei 43 vêndĕtorĭ de lemne nu putea arăta biletŭ dela respectivulŭ oficiu localŭ, că lemnele nu suntŭ furate. Nicĭ unulŭ nu voi sĕ plătéscă pedépsa și așa li s'au opritŭ lemnele ca zălogŭ. Cei mai mulțĭ dintre cei pedepsițĭ suntŭ din comuna românéscă Cióra. Ne bucurămŭ totdéuna, când simțimŭ, că și în orașulŭ nostru veghiază unŭ ochiu polițienescŭ. Dĕr ne permitemŭ întrebarea: esistă respectiva prescripțiune de două ḑile orĭ de doi anĭ?“ Nu cumva poliția din Sebeșŭ a datŭ mâna cu cei carĭ persecută pe țĕranulŭ românŭ și-i voescŭ sărăcirea?

***

Casurĭ de bólă în Sebeșŭ. In ḑilele din urmă s'au ivitŭ în Sebeșŭ 12 casurĭ de vĕrsatŭ. In școlă s'a ivitŭ pojarulŭ. Intr'o ḑi au lipsitŭ 24 școlarĭ din classa 3 elementară, care s'a închisŭ pe 8 ḑile.

***

Posturĭ de magistri poștalĭ. Unulŭ e de ocupatŭ în baia-Homorodŭ, comit. Odĕrheiului, cu contractŭ și cauțiune de 100 fl. Léfa pentru lunile Iulie și Augustŭ în cursulŭ sesonului de băi 100 fl., 10 fl. cheltuelĭ de cancelariă și 10 fl. cheltuelĭ de îmânare. Altulŭ e de ocupatŭ în baia Tușnadŭ, comit. Ciucului, cu 275 léfă (dela 16 Iunie pănă la 15 Septemvre), 30 fl. cheltuelĭ de cancelariă și 45 cheltuelĭ de îmânare. In ambele locurĭ se dau gratuitŭ locuință și cancelariă. Petițiile se adreséză la direcțiunea poștală din Sibiiu.

***

Lupii în erna acesta. In luna Ianuarie n. unŭ locuitorŭ din Castău trimise pe servitorulŭ sĕ aducă caii din ocolŭ. In pădure fu atacatŭ servitorulŭ de doi lupĭ. Prin strigăte scăpă de ei. O țĕrancă din Benzenz, pe când se întorcea acasă din Orăștiă, fu atacată de unŭ lupŭ. La țipetele femeii alergă cantonierulŭ din apropiere alŭ căii ferate și cu împușcăturĭ de revolverŭ spăriă lupulŭ. Pădurarului din Cucuicĭ i-au omorîtŭ și rănitŭ optŭ lupĭ patrudecĭ de oi. Dintre lupĭ au fostŭ împușcațĭ a doua ḑi patru, ĕr unulŭ rănitŭ. Nu va mai trece multŭ și lupii vorŭ intra și în casele ómenilorŭ, pentru că guvernulŭ îngrijesce de crutțarea fĕrelorŭ sĕlbatice, dĕr nicĭ capulŭ nu-lŭ dóre de contribuabilĭ. „Fericite“ vremurĭ!

***

Contra patriarchului din Ierusalimŭ. Au trimisŭ o plângere către patriarchulŭ ecumenicŭ vr'o douĕdecĭ de episcopĭ și metropolițĭ, carĭ stau sub patriarchia Ierusalimului. Episcopii și Metropoliții se plângŭ, că patriarchulŭ Ierusalimului Nicodemŭ risipesce averea congregațiunei dela sfântulŭ mormêntŭ și că, după ce a cheltuitŭ sumele de banĭ gata ce esistau, caută sĕ zălogéscă moșiile congregațiunei pentru 100,000 funțĭ. Membrii congregațiunei au făcutŭ cunoscutŭ cuprinsulŭ acestui protestŭ tuturorŭ capilorŭ superiorĭ ai bisericilorŭ orientale autocefale.

Desbaterile asupra legii militare.

In ședința dela 26 Ianuarie galeriile erau îndesate de publicŭ, ĕr pe stradă așteptau sute de inșĭ.

Contele Em. *Andrassy* cerŭ sĕ fiă ștersŭ din lista celorŭ peste 80 de vorbitorĭ asupra legii militare.

Ludovicŭ *Meszlenyi*, celŭ din urmă vorbitorŭ, numi majoritatea: partida liberală c. r., alŭ cărei generalŭ se numesce Koloman Tisza și care se intórce după comandă; ministrulŭ de honvedĭ cugetă negru și vorbesce galbenŭ în parlamentŭ. Istorisesce o anecdotă din timpulŭ ocupațiunei Bosniei, la care vorbitorulŭ a luatŭ parte ca oficerŭ alŭ unui regimentŭ ungurescŭ. Elŭ a fostŭ pusŭ de colonelulŭ ca sĕ le țină soldațilorŭ o vorbire ungurĕscă, sĕ'i încurajeze pentru unŭ atacŭ ce aveau sĕ-lŭ dea. A ținutŭ vorbirea, dĕr unŭ căpitanŭ c. r. se'ntórse la elŭ cu cuvintele „Eștĭ rudă cu Kossuth, d-le rebelŭ?“ In anii 60 Tisza, care era în oposițiune, a vorbitŭ către junime și a provocat'o sĕ mĕrgă pe corso și sĕ strige „eljen „Kossuth!“ pentru ca regele încoronatŭ în cetatea Buda dincolo de țĕrmŭ sĕ afle, că majoritatea poporului nu merge cu partidulŭ lui Deak, ci cu oposiția. Și acum sĕ fiă ținută de rĕu junimea, când face acelașĭ lucru, dĕr vrea acum sĕ demonstreze contra lui Tisza? Armata comună numai în numĕrŭ e comună, altfelŭ e austriacă din crescetŭ pănă'n tălpĭ. Meszlenyi mai vorbi de „dinastia Tisza“ și de „prințulŭ ei de corónă Stefanŭ“, apoi încheiă strigândŭ maiorităției: „Mergețĭ josŭ în pimniță și votațĭ acolo cu „da“ pentru ca națiunea sĕ nu vadă, cum vi-se urcă'n obrazŭ roșața rușinei.“

Președintile spuse, că nu mai e notatŭ nicĭ unŭ vorbitorŭ, și deja se ridicase ministrulŭ de honvedĭ Fejervary sĕ vorbéscă, dĕr stânga estremă îșĭ părăsise locurile, aplaudă pe Meszlenyi și cerŭ suspendarea ședinței, ceea ce se acordă.

După redeschidere vorbi *Fejervary*, fiindŭ întreruptŭ după fiă-care frasă, așa că ținŭ vorbirea $1^1/_2$ óre. Ministrulŭ atacă vehementŭ pe contrarii armatei. Oposiția rîse, când ministrulŭ vorbi de constituționalismulŭ legii. Fejervary accentuă, că Ungurii se sustragŭ cu ințenție dela esamenulŭ de oficerŭ. La imputarea ce i-s'a făcutŭ ministrului, că elementulŭ ungurescŭ în armată e datŭ îndĕrĕtŭ, ministrulŭ lovi cu notițele sale pe pultŭ și ḑise cu voce detunătóre: „Facă'șĭ Ungurii datoria și sĕ servéscă în armată, atuncĭ li-se va face parte și lorŭ de influința ce li-se cuvine în armată.“ Larmă mare'n stânga, aplause în drépta. Celŭ dintéiu ministru ungurŭ de rĕsboiu Lazar Meszaros cerŭ la 20 Iulie 1848 — ḑise Fejervary — cuvoscința temeinică a limbei germane oficerilorŭ ungurĭ. Fiecare strănutatŭ alŭ unui căprarŭ se trîmbiță îndată ca atentatŭ contra națiunei. Ministrulŭ admoniă sĕ se feréscă orĭ-cine de-a vîrî discordia națională în armată. Lui Thaly, care ca deakistŭ a fostŭ consilierŭ de secțiă în ministerulŭ de honvedĭ, și acum șĭ-a făcutŭ profesiune din a întrerupe pe vorbitorĭ mai alesŭ pe ministrulŭ de honvedĭ, îĭ strigă acesta: deputatulŭ Thaly nu șĭ-a făcutŭ datoria către ptriă. Tumultŭ însténga esternă. Datoria nu șĭ-a făcut'o find-că a rĕmasŭ holteiu și n'a dăruitŭ țĕrii urmașĭ destoinicŭ a purta arme. Risete în drépta. Stânga estremă se 'nfuriă și porni sĕ iasă din sală. Ministrulŭ l'a dăscălitŭ pe contele Karolyi, că ar pute suporta o mai bună dosă de lecțiunĭ asupra tactului; ĕr lui Zichy îĭ ḑise, că vorbirea lui dovedesce, că dela sublimŭ pănă la ridiculŭ e numai unŭ pasŭ. Karolyi, Thaly și Szilagyi se sculară sĕ rĕspundă, dĕr fiindŭ târḑiu, ședința se închise.

Unŭ poporŭ de modelŭ spre sacrificiu.

Selagiu, 29 Ianuariu 1889.

In trecutŭ biserica a fostŭ singurulŭ adăpostŭ, sub care se putea scuti Românulŭ în contra furtunelorŭ seculare. Adĭ ĕrășĭ e singurŭ terenulŭ bisericescŭ și școlarŭ, pe care îșĭ póte fructifica Românulŭ sĕmênța talentului sĕu spiritualŭ și materialŭ, ca sĕ'i guste posteritatea recólta cea dulce. Insĕ abia a scăpatŭ bietulŭ poporŭ românŭ țĕranŭ de sub glia iobăgiei, și ĕtă că-lŭ apasă sarcina cea mai nesuportabilă a feluritelorŭ dărĭ în așa mĕsură, încâtŭ, deși ar dori, de multe-orĭ nu-i este cu putință a sacrifica din fructele sudórei sale atâtŭ pentru biserica și școla sa, câtŭ ar pretinde misiunea cea înaltă, care o îndeplinescŭ acestea pentru esistența și regenerarea religiósă-morală și culturală a bietului poporŭ țĕranŭ. Decĭ decumva orĭ în care unghiu alŭ patriei vr'o comună românéscă se distinge prin sacrificiulŭ făcutŭ pentru biserică sĕu școlă, nu-i iertatŭ sĕ o trecemŭ cu vederea, pentru-că lumina nu trebue pusă sub obrocŭ, ci în sfeșnicŭ, ca sĕ lumineze tuturorŭ, după ḑisa sfintei scripturĭ: „Așa sĕ luminede lumina vóstră înaintea ómenilorŭ, ca vĕḑêndŭ ei faptele vóstre cele bune, sĕ prémăréscă pe Tatălŭ vostru celŭ din ceriurĭ.“

Ca esemplulŭ celŭ bunŭ sĕ stĕrnéscă spiritulŭ nobilŭ alŭ emulațiunei, trebue arătate publicităţii astfelŭ de fapte, sĕu ce suntŭ altceva diarele nóstre naționale și bisericescĭ, decâtŭ nisce oglindĭ în carĭ trebue sĕ reproducemŭ faptele bune și demne de imitatŭ, și vițiile vrednice de sbiciutŭ, pentru-că numai astfelŭ ne vomŭ pute disciplina și vomŭ progressa. In N-rulŭ 244 din a. t. alŭ „Gazetei Transilvaniei“ s'a adusŭ la cunoscința onoratului publicŭ solemnitatea sfințirei bisericei celei nouă din comuna Periceiu, s'a descrisŭ decurgerea solemnităţii, că cine a condusŭ, din însărcinarea Illustrităţii sale a Episcopului de Gherla, actulŭ sfințirei, cățĭ preoțĭ au asistatŭ, care a ținutŭ discursŭ; s'a accentuatŭ și sacrificiulŭ paroch-protopopului localŭ desfășuratŭ la edificarea bisericei, s'a amintitŭ prânḑulŭ ospitalŭ datŭ de D-lŭ Protopopŭ, petrecerea, și s'a ridicatŭ zelulŭ clerului Selăgianŭ. Acestea tóte au fostŭ bune, frumóse și demne de imitatŭ. Insĕ ce a fostŭ mai de lipsă nu s'a cuprinsŭ în cadrulŭ acelui comunicat; adecă nu s'a specificatŭ că cât a costat acea biserică? Și după-ce parochia n'a avut

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Poesii poporale din Săcele.

I.

Verde fóie sălcióră
Draga neichii Marióră
Tu la tĕrgŭ și eu la țĕră,
Amêndoi zăcemŭ d'o bólă,
Și zăcem pe prispă afară
Sĕ ne-ajungă vêntŭ de vĕră.
Tu p'unŭ patŭ și eu p'unŭ patŭ,
Pe două scândurĭ de bradŭ
Aduse din Țarigradŭ.
Ș'o scândură i nodurósă
Mĕ glodiră până' la ósă.
Verde fóe ș'o secară
Vai drăguță Mărioră!
Mi-a venitŭ d'o veste-asĕră,
Că drăguțulŭ tĕu sĕ 'nsóră.
— Las' sĕ 'nsóre sănĕtosŭ
Ardă lŭ focu mincinosŭ.
Las' sĕ 'nsóre nicĭ nu-mĭ pasă
M'a făcutŭ maica frumósă,
Mai frumósă peste fire
Mor voinicii după mine.
— Ce folosŭ câtŭ escĭ frumósă
Décă escĭ nenorocósă?
—Las' sĕ 'nsóre d'arḑĕ'lŭ foculŭ,
Că elŭ mi-a mâncatŭ norocullŭ.
Las' sĕ 'nsóre d'ardĕ'lŭ para,
Că m'a iubitŭ tótă vĕra
De mi-a mâncatŭ inimióra.
Verde fóe ș'unŭ arbuzŭ
Iesŭ afară, stele nu'sŭ,
Mĕ uitŭ la jugŭ, boii nu'sŭ.
Verde fóe bârlaboi
Și plecaiu eu după boi
Puica mĕ strigă 'napoi;
Ce'țĭ trebue ție boi
Că'o sĕ trăimŭ amêndoi.
Are tata doi viței
D'orŭ trăi s'orŭ face boi
Și ne-omŭ hărăni și noi.
Verde fóe liliacŭ
Bată'lŭ crucea blestematŭ
M'a iubitŭ și m'a lăsatŭ,
M'a făcutŭ de rîsŭ 'n satŭ.
Cu cuvêntulŭ m'a legatŭ,
Ca p'unŭ dobitocŭ de gardŭ.
Verde fóe ș'unŭ spânatŭ
Cin' mi-a fostŭ hamoresatŭ
La inimă m'a uscatŭ.
Verde fóe ș'o cucută
Oar că'i fuse tómna scurtă,
Oar n'avuse banĭ de nuntă,
Oar eu i am părutŭ urîtă.

Când miresa se duce la biserică sĕ se cunune, lăutarii ḑicŭ:

„Tacĭ miresă, nu mai plânge,
Că la maică-ta te-om duce
Când oa face jugulŭ mugurĭ
Și tânjela frundă verde
Și cenușa castravete.
Când oa face plugulŭ pere
Și arțarulŭ vinețele
Și strașina bobocele
Sĕ te umbrescĭ tu la ele“.

Mireasa ḑice:

Trandafirŭ verde sticlosŭ
Rĕmâi taică sănĕtosŭ,
Rĕmâi taică, rĕmâi maică
Rĕmânețĭ frațĭ și surorĭ,
Rĕmâi grădină cu florĭ....

II.

Verde fóe trei smicele
De când te-ai dusŭ băețele
N'am mai pusŭ masă la vreme,
Nicĭ n'am mâncatŭ cu plăcere,
Nicĭ la gâtŭ n'am pusŭ mărgele,
Nicĭ în degete inele,
Nicĭ în códe panglicele.
Verde fóe trei gutui
De când s'a dusŭ dn-lui
N'am datŭ gură nimĕnui
Verde fóie batostatŭ
Dĕr asĕră introianatŭ,
O dăduiu la unŭ băiatŭ
Ne 'nsuratŭ, necununatŭ,
Nicĭ mustața nu i-a datŭ
Cum e bunŭ de sĕrutatŭ.
Verde fóe trei scăețĭ,
Lumea asta'i din bucățĭ,
Cere unulŭ, dai la toțĭ.
Verde fóe d'arnăutŭ,
De când maica m'a făcutŭ
Ibovnică n'am avutŭ.
Verde fóe șĭ-unŭ spanatŭ
Dĕr asĕră pe 'noptatŭ
Numai două-am căpĕtatŭ
Una'n vale ș'alta 'n délŭ.
A din vale ca o flóre
Cu gura mirositóre;
Ș'a din délŭ ca unŭ paharŭ
Cu gurița de cleștarŭ,
Cu buzele de zaharŭ,
Limba'n gură chihlimbarŭ.
Verde fóe liliacŭ
Maria din Beligradŭ
Mulțĭ voinicĭ că mi-a mâncatŭ.
Verde fóe mărăcine,
Dĕr acuma și pe mine,
Verde fóe d'arnăutŭ
M'a mâncatŭ și m'a bĕutŭ.

III

Verde fóie trei spânace
Dela Bucurescĭ încóce
Este-o crâjmă prin bârlóge
Ține vinŭ de trei soróce
Cine bea copii nu face.
Și mi'lŭ vinde trei Jidóvce,
Trei Jidóvce, trei d'Armence
Și trei pui de Moldovence,
Cine bea de dorŭ mi'i trece.
D'ar fi sciutŭ maica mea
Se'ntorcea și ea și bea
Și copii nu mai făcea,
Că pe care i-a făcutŭ
La miliție i-a dusŭ.
Verde fóe trei mladóce
Dragă mi-i calea'ntracóce.
Și n'am pentru cine-o face.
Pentru cine mi-am d'avutŭ

de mai inainte adunată suma de banĭ recerută la esecutarea lucrărei de edificare, că sub durata edificărei s'au adunatŭ banii din repartițiune pe poporŭ aruncată?

Decĭ eu, care mĕ țină de poporulŭ țĕranŭ, ca sĕ mĕ convingŭ despre mărimea sacrificiului bănescŭ făcutŭ de poporulŭ românŭ din Periceiu — pentru-că fie câtŭ de curată sĕmênța, decă nu cade în terenŭ fructiferŭ, nu aduce recóltă îmbelșugată — călĕtorindŭ prin comuna Pĕriceiu, mĭ-am câștigatŭ datele recerute din isvorŭ sigurŭ, care spre întregirea corespondenței din „Gazeta Transilvaniei" și spre informarea deplină a onoratului publicŭ, mai vêrtosŭ a poporului țĕranŭ, am aflatŭ neamânatŭ de lipsă a-le da publicităţii.

M'am informatŭ, că poporulŭ a datŭ măiestrului architectŭ 70 orgii □ de pétră, liferate la loculŭ edificărei, și 6700 fl. v. a. banĭ gata, ér ḑile de lucru cu mâna sĕu cu jugulŭ, sĕu altŭ materialŭ nimica nu i-a datŭ; spre acoperirea acestei sume, neavêndŭ parochia nicĭ unŭ crucerŭ banĭ bisericescĭ economisațĭ s'a aruncatŭ o repartițiune pe poporenĭ după șése clase amĕsuratŭ stărei materiale, aruncându-se pe cei din clasa I mai câte 130 fl., pe cei din a II câte 100 fl., pe cei din a III câte 80 fl., pe cei din a IV câte 60 fl., pe cei din a V câte 40 fl., și pe cei din a VI câte 20 fl. v. a. Acum întrebŭ pe On. publicŭ cetitorŭ, că óre sacrificiulŭ materialŭ adusŭ de poporulŭ românŭ gr. cat. din Periceiu în restimpulŭ scurtŭ de 4 anĭ spre edificarea bisericei sale celei nouĕ, mai vêrtosŭ în timpulŭ presinte alŭ impilărilorŭ sub carĭ geme acestŭ poporŭ, nu merită sĕ fie presentatŭ poporului nostru românŭ ca unŭ modelŭ fórte rarŭ și demnŭ de imitatŭ în privința sacrificiului adusŭ pentru biserica sa, prin urmare pentru cultura sa religiósă-morală, ca singurulŭ scutŭ aḑĭ spre păstrarea odórelorŭ strămoșescĭ ale Românului, adecă: religiune, limbă și naționalitate.

Laudă și mărire ție bravule poporŭ românŭ din Periceiu! Dée bunulŭ Dumnedeu, ca esemplulŭ tĕu sĕ-lŭ imiteze confrații tĕi din tóte unghiurile patriei!

Unŭ Țĕranŭ.

Literatură.

Suvenirĭ contimpurane. Sub titlulŭ acesta a apărutŭ în tipografia Academiei Române din Bucurescĭ (Strada Colței Nr. 42) o interesantă scriere, care cuprinde 513 pag. formatŭ mare octavŭ și alŭ căreia autorŭ este distinsulŭ scriitorŭ românŭ, d-lŭ *G. Sionu*, membru alŭ Academiei Române în Bucurescĭ. Cuprinsulŭ: Emanciparea Țiganilorŭ; In archivele Chișineului: Frații Cuciucŭ; Din anulŭ 1848; Din copilăriă; Din tinerețe; Epilogŭ. — Cuprinsulŭ interesantŭ istoricŭ, descrierea viuă și modulŭ de scriere escelentŭ alŭ d-lui G. Sionŭ face, ca acéstă valorósă scriere sĕ ofere cetitorului o lectură nu numai plăcută și recreatóre, ci și scienţifică-literară, căcĭ scrierea d-lui Sionŭ pentru generația actuală și cea viitóre cuprinde loculŭ unei cronice istorice-literare de mare prețŭ. — Se vinde la principalele librării, precum și la autorulŭ în Bucurescĭ (Strada regală Nr. 12). Prețulŭ unui esemplarŭ 10 lei, plus porto.

Eticheta, studiu socialŭ, prelucratŭ după autorĭ străinĭ cu luarea în considerațiune a împrejurărilorŭ nóstre sociale, de *Iosifŭ Ioanŭ Ardeleanŭ*, parochŭ românŭ gr. or. Aradŭ, 1889. Opulŭ acesta, 94 pag. 8°, apărutŭ de curêndŭ în tipografia diecesană din Aradŭ, cuprinde multe și interesante povățuirĭ în ceea ce privesce purtarea în societate. Cartea este scrisă pentru persóne din societatea cultă mai superióră și arată bunacuviință și regulele de bon-ton pentru o purtare elegantă de salonŭ în tóte împrejurările vieței. Tinerii cetitorĭ vorŭ afla în acéstă cărticică multe îndrumărĭ folositóre pentru a puté corĕspunde recerințelorŭ mai înalte sociale. — Prețulŭ unui esemplarŭ din acéstă cărticică este 60 cr. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ în favorulŭ „Reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ și provinciă."

Intêmplărĭ diferite.

Condamnatŭ la mórte. In 31 Ianuarie tribunalulŭ r. din Turda șĭ-a datŭ verdictulŭ sĕu asupra lui Vasiliu Călburianŭ și Ana Dragomirŭ, acusațĭ pentru crima de omorŭ. Faptulŭ se descrie astfeliu în foile ungurescĭ: Vasiliu Călbureanŭ, care servia ca ajutătorŭ lângă păstorulŭ de oi Todorŭ Moldovanŭ din Iernutŭ, se îndrăgosti cu nevasta acestuia. Nevasta, care era fórte rĕu tractată de bărbatulŭ ei, lăsà cu plăcere sĕ fiă curtată din partea lui Călburianŭ și în cele din urmă îșĭ dete învoirea s'o mântue de bărbatulŭ ei și apoi sĕ trăiască la olaltă. Călburianŭ se hotărî apoi și în nóptea de 8 Iulie a. tr. merse la Moldovanu, care bĕuse tótă ḑiua într'o cârciumă la câmpŭ și apoi beatŭ se cul-că la trupina unui arbore de lângă cârciumă. Călburianŭ îi tăià gâtulŭ cu securea și apoi voì sĕ se insinue la judecătoriă. Nevasta lui Moldovanŭ însĕ nu'lŭ lăsà s'o facă acésta, ci-lŭ sfătui sĕ arunce cadavrulŭ în Mureșŭ. Ucigașulŭ legà 2 petri de gâtulŭ cadavrului și-lŭ aruncà apoi în Mureșŭ. Peste câteva ḑile însĕ la Dateșŭ valurile rîului aruncară la țermŭ cadavrulŭ lui Moldovanŭ. Se porni apoi cercetare, criminalii au fostŭ prinșĭ și recunoscură faptulŭ, pentru care tribunalulŭ din Turda l'a condamnatŭ pe ucigașulŭ Vasilie Călburianŭ — omŭ de 25 anĭ, născutŭ în Căpâlna de susŭ — la mórte prin ștrêngŭ, ér pe femeia Ana Dragomirŭ, care are 31 anĭ etate și este născută în Dalia săséscă, a condamnat'o la 8 anĭ închisóre. Acusații au insinuatŭ recursŭ.

Din camerile române.

Senatulŭ. Ședința dela 18/30 Ianuarie.

D-lŭ *St. Borănescu* citesce raportulŭ comisiunei privitorŭ la modificarea cursului unorŭ monete streine de aurŭ. Ne luândŭ nimenea cuvêntulŭ, proiectulŭ se pune la votŭ cu bile și se primesce.

D-lŭ *Petre Grădiștenŭ* îșĭ desvoltă propunerea sa relativă la modificarea unorŭ articole din codulŭ penalŭ. D-sa dice că trebue sĕ ne desbrăcămŭ de obiceiulŭ de a afla adevĕrulŭ prin mijloculŭ torturelorŭ. In aplausele Senatului, d-sa spune că înainte, biciulŭ era atêrnatŭ la subțióra vătășeilorŭ, totodată dênșii îșĭ esercitau barbariile cele mai marĭ. Dér acésta nu se póte tolera aḑĭ și trebue sĕ se aviseze la mĕsurile cele potrivite, pentru a se pune capĕtŭ obiceiului de a tortura.

Camera. Ședința dela 18 Ianuarie.

D-lŭ *Mihailŭ Cogălniceanŭ* propune, ca sĕ se amâne desvoltarea orĭ cărei interpelărĭ pană ce nu se va discuta în secțiunĭ proiectulŭ de lege pentru vêndarea bunurilorŭ Statului.

Propunerea se voteză la Cameră.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* mulțămesce camerei, că l-a realesŭ președinte, dér nu póte primi pentru motivele ce le-a arătatŭ deja.

D-lŭ Președinte *Pogorŭ* anunță cu regretŭ demisiunea președintelui.

D-lŭ *Nicolae Blarembergŭ* interpeléză guvernulŭ și cere sĕ'i rĕspundă, décă într'adevĕrŭ se exercită asupra oficerilorŭ superiorĭ presiunĭ, prin care sĕ'i oprescă de a'șĭ exercita dreptulŭ lorŭ de a se alege senatorĭ conformŭ constituției. Mai interpeléză guvernulŭ în privința acordărei, ce s'a datŭ companiei de navigațiune austriacă, de a înființa stații telegrafice.

D-lŭ *Peșacovŭ* interpeléză pe ministrulŭ agriculturei și alŭ domeniilorŭ în privința terenurilorŭ próste și neproductive ce s'au datŭ unorŭ sĕtenĭ din jud. Doljiu și cere sĕ li-se dea unŭ altŭ pămêntŭ.

D-lŭ *Al. Lahovari* rĕspunde oratorului, că décă se intereséză de acei sătenĭ, sĕevie înaintea camerei cu unŭ proiectŭ de lege, căcĭ d-sa nu póte sĕ facă acésta, de frică ca sĕ nu fie datŭ judecăței.

D-lŭ *Peșacovŭ* dice, că actualulŭ guvernŭ trebue sĕ repare greșelele ce le-a sĕvêrșitŭ celŭ trecutŭ.

După esplicațiunile date de primulŭ ministru și după o discuție a d-lui P. Cernătescu, discuția se închide.

D-lŭ *George Paladi* rógă camera, ca sĕ procedă la alegerea unui nou președinte, căcĭ camera nu póte sĕ lucreze fără unŭ președinte.

D-lŭ *generalŭ Manu* face apelŭ la cameră, ca sĕ se amâne acéstă alegere pe mâne.

Mulțămită publică.

Maiestatea Sa Impĕratulŭ și Regele nostru Apostolicŭ Franciscu Iosef I., avêndŭ în considerare lipsele poporului din mica nóstră comună de pe Câmpiă, care se apucase așĭ edifica o scólă corespunḑĕtóre modernă, dér din lipsa de spese nu putea sĕ o finéscă, în timpulŭ celŭ mai necesarŭ, când nu sciamŭ ce sĕ ne facemŭ, s'a înduratŭ pré grațiosŭ a ne dărui pentru scóla nóstră suma de 100 fl. v. a. pentru care darŭ ne ținemŭ de datorință a esprima Maiestății Sale omagiala nóstră mulțămită și recunoscință.

Ghirișulŭ românŭ, 16 Ianuarie 1889

Curatoratulŭ bisericescŭ scolasticŭ grec. cath. a Ghirișului românŭ:

Ioanŭ Blaga cooper. paroch,

Rusŭ Iliă curatorŭ primar. **Deiacŭ Grigore** vice-curatorŭ.

N. B. Suntu rugate și celelalte ḑiare din patriă a reproduce acéstă mulțămită.

Logodnă.

D-lŭ *Emilŭ Poruțŭ*, subjude reg. în Oravița montană, de nascere din Ardélŭ (Ceanulŭ deșertŭ), șĭ-a fidențatŭ de fiitóre soțiă pe D-șóra *Minadora Bălănescu*, fiica preotului gr. or. din Văliugŭ (Franzdorf) Eliă Bălănescu.

DIVERSE.

Aurŭ anticŭ. In Septemvre 1887 au fostŭ găsițĭ mai mulțĭ drugĭ de fierŭ în comitatulŭ Treiscaune lângă părîulŭ Buzeu cu ocasiunea făcerii șoselei. Loculŭ se află aprópe în fața Țufalĕului, unde în 1840 au fostŭ găsite patru toporașe (securĭ micĭ) de aurĭ și obiecte de împodobitŭ (giuvaere). Aurulŭ găsitŭ la Crasna e fórte însemnatŭ. Nisce țiganĭ și locuitorulŭ din Boroșineulŭ micŭ Rădoi Savu erau ocupațĭ cu spargerea petrișului, când găsiră 9 drugĭ de aurŭ lângă unŭ povêrnișŭ umedŭ, abia la doi metri depărtare de drumŭ. Țiganii, carĭ abia cunoscură valórea acestorŭ drugĭ acoperițĭ cu nămolŭ, împărțiră încă acolo lucrurile găsite, ér Rădoi Savu cumpără cu 2 fl. 40 cr. alŭ nouĕlea drugŭ rĕmasŭ ca comunŭ pentru toțĭ. Mai târḑiu desgropà încă trei drugĭ. Aurulŭ a ajunsŭ trei drugĭ în museulŭ naționalŭ în schimbulŭ unei despăgubirĭ corĕspunḑĕtóre, alte trei drugĭ în posesiunea contesei Mikes, proprietara locului unde a fostŭ găsitŭ aurulŭ. Totŭ aurulŭ avea o greutate de peste șése chilograme aurŭ curatŭ. După semnele prafice gravate pe drugĭ, aurulŭ e din véculŭ alŭ cincelea.

Necrologŭ.

Ioanŭ Popoviciu Desseanu, advocatŭ, în numele sĕu și a pruncilorŭ sĕi minorenĭ *Adrianŭ, Aurelia, Livia și Octavia*, precum a lui Liviu Rațŭ, ca frate, a Irinei Rațŭ măritată Milovanŭ, și Paulei Rațŭ, ca surorĭ, a lui Valeriu și Aurora Milovanŭ, Aurelianŭ, Veturia și Terențiu Aiudanŭ, Aurelia, Hortensia și Paraschiva Rațŭ ca nepoțĭ și nepóte, a lui Paulŭ Milovanŭ, Simionŭ P. Desseanu, Emanuilŭ Russu, Ioanŭ Belle, Terenția P. Desseanu n. Vulturŭ, Sofia Rațŭ n. Dascalŭ, Anna Ratiu n. Ioanoviciu, ca cumnațĭ și cumnate, cu inima frântă aducŭ la trista cunoscință, că amata sa soțiă, respective mamă, soră mătușă și cumnată:

Hermina Popoviciu Desseanu n. Rațŭ,
președinta Reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ și provinciă,

în alŭ 45-lea anŭ alŭ etăței și alŭ 24-lea anŭ alŭ căsĕtoriei în 1. Februarie a. c. st. nou la 2 óre după meḑulŭ nopței a repausatŭ în Domnulŭ.

Osĕmintele repausatei se vorŭ așeḑa după ritulŭ gr. or. rom. în 2 Februarie a. c. st. n. după ameḑĭ la 3 óre, dela locuința din strada Révay Nr. 14., spre odichna eternă în cimiteriulŭ din locŭ.

Fie-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Aradŭ,* în 1 Februarie 1889 st. n.

*) Unŭ asemenea necrologŭ amŭ primitŭ și din partea Reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ.

* * *

Iosif Racz, profesorŭ de scóla comercială inferióră și comptabilŭ în locŭ, a încetatŭ din viétă în vêrstă de 66 anĭ. Inmormêntatŭ a fostŭ în cimiteriulŭ rom. cat. Fie'i țĕrîna ușóră.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 31 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.25	Vênd.	9.27
Argintŭ românescŭ -	„	9.15	„	9.20
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.55	„	9.57
Lire turcescĭ - - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialĭ - - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinĭ	„	5.60	„	5.69
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	-.-
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - - -	6½—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 4 Febuarie st. n. 1889

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.30
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	93.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	-
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.75
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105 —
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ	
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.55½
Mărcĭ 100 imp germane - - - - -	59.12½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.75

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ
Dr Aurel Mureșianu

Vĕdŭ bine că m'a urâtŭ
Și la dusŭ și la venitŭ.
Și-mĭ vorbesce dujmănesce
Ca sĕ nu'i mai tragŭ nădejde,
Că nădejdea dela mine
E ca struna de subțire,
Când o pui la scripca nouĕ
Ea se rupe dreptŭ în douĕ.

IV

Verde fóe grâu mĕruntŭ
D'amărâtă, of! ce sunt
Nu vĕdŭ iarba pe pământŭ,
Nicĭ sórele rĕsărindŭ,
Nicĭ stelele luminândŭ,
Nicĭ luna pe cerŭ mergêndŭ.
Nu sciu luna pe cerŭ mergg
Orĭ puica la apă'mĭ trece;
Nu sciu luna'i luminósă
Orĭ puicuța'i prea frumósă.
Verde fóe iarbă grasă
Pe din délŭ de crama (via) nóstră
Este o pădurice désă.
Pe din délŭ de pădurice
Cresce'unŭ ștejerelŭ tufosŭ,
Amărita'mĭ șede josŭ
Și totŭ strigă'n gura mare:
„Mĕi bădiță vânătorŭ
Trage cu pușca sĕ morŭ
Sĕ mĕ saturŭ de amorŭ,
Că amorulŭ cine'lŭ face
Multe nĕcazurĭ mai trage.

V.

Verde fóie trei spanate
Dragoste ce aveamŭ mĕi frate,
Gândeamŭ mórtea ne-o desparte,
Că noi unde ne'ntâlneamŭ
Totŭ de dragoste vorbeamŭ
D'ale nóstre dulcĭ cuvinte
Nĭ-a rĕmasŭ neisprevite.
Verde fóie de doi rujĭ
Tu te ducĭ neică te ducĭ
Na la daica mere dulcĭ
Unde-i osteni sĕ 'mbucĭ,
D'aminte sĕ nu-țĭ aducĭ
D'ale daichii vorbe dulcĭ,
Când ședeamu pe pajiște
Și vorbeamŭ de dragoste.
Verde fóie lemnŭ prinosŭ
D la slobozie 'n josu
D'aoleo ce locŭ frumosŭ
Numai sălcii și rogozu.
Rogozulŭ de tăvălitŭ
Și sălciile de umbritŭ
Și suntŭ u puica 'nvrăjbitŭ.
Verde fóie trei spănace
Mare pomană ș'ar face
Cine ar sta 'ntre noi de pace.
Ca sĕ 'mĭ vie puica în brațe.
Verde fóie lemnu subțire
Cum aș face-o mijlocire
Se mi-o apucŭ in brațe bine
Ș'apoi sĕ morŭ vai de mine!

Cancelaria Negruțu

în Gherla—Sz.-ujvár—Transilvania

DESCHIDE ABONAMENT PE ANUL 1889

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIII. — Apare în 1 și 15 dị a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume, în mare parte ilustrate, nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individịlorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ, lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ cóle, și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoților mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumínecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Merinde dela școlă *seu învĕțăturĭ pentru poporŭ* culese din diarulŭ unui scolarŭ de *Dr. Georgiu Popa.* — Opulŭ acesta, pentru povețuirile lui valoróse, are sĕ ocupe unŭ locŭ de frunte în bibliotecile nóstre poporale. D-lu autorŭ a avutŭ nimerita idee, de a publica prin opulŭ de față unŭ diarŭ de școlă, ce și-lŭ făcuse ca elevŭ de anul I alŭ școlei poporale superióre din Câmpenĭ, va se dịcă pe când era în alŭ 4-lea anŭ de școlă. In acestŭ diar se cuprindŭ diferite impresiunĭ din copilăriă, atâtŭ din școlă câtŭ și afară de școla: o colecție bogată de diferite povețuirĭ primite dela învĕțătorulŭ sĕu, pe carĭ autorulu le-a prelucratŭ și desvoltatŭ cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istoriă etc. etc. se află în acestŭ opŭ, așa că singurŭ numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. es. capitululŭ despre fumatŭ, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajunsŭ pentru a merita sĕ nu lipséscă din nicĭ o bibliotecă poporală românéscă. Opulŭ cuprinde 289 pagine 8" —Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto-francatŭ e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Bunica și Nepoțelulŭ. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé G. Simu. Prețulŭ 10 cr.

Probitatea în copilăria. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Reginei României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrósa seu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea III și IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la ambele 50 cr. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ, de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de data 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Pretulŭ 30.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cuvêntărĭ bisericescĭ în tóte sĕrbătorile de peste anŭ de *Ioanŭ Papiu.* — Unŭ volumŭ de peste 24 cóle 8^0 mare, hârtiă fină. — Numele d-lui I. Papiu este multŭ mai bine cunoscutŭ clerului românŭ, decâtŭ sĕ fiă de lipsă a mai recomanda acestŭ nou productŭ alŭ d-sale. Clerulŭ românŭ a învĕțatŭ a'i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lorŭ valóre literară. — Noulŭ tomŭ de predicĭ întrece însĕ tóte volumurile de predicĭ edate până acum, prin întocmirea sa — avêndŭ o notiță istorică la fie-care sĕrbătóre, — care arată timpulŭ introducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. — Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ e 2 fl. v. a.

Cuvêntărĭ funebrale și iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de morte, întocmite de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ volumŭ de peste 24 cóle cuprinde: 8 cuvêntărĭ acomodate pentru orĭ-ce casurĭ ordinare de mórte, 4 pentru casurĭ ordinare de mórte întêmplate în timpurĭ diferite ale anului, 10 la casurĭ ordinare însĕ mai specialĭ de mórte, 4 la înmormântarea omenilorŭ bĕtrânĭ, 5 la înmormêntarea pruncilorŭ, tinerilorŭ și a junilorŭ, 9 la casurĭ de mórte specialĭ; — apoi pe mai bine de patru cóle urméză o mulțime de iertăciunĭ precedate de o introducere generală în iertăciunĭ, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2—a muierei dela bărbatŭ, 3 — a părintelui dela fii, 4 — a mamei dela fii, 5 — a fiilorŭ dela părințĭ, 6 a fratelui seu surorei dela frațĭ și surorĭ, 7 — a nepoților dela moșĭ, moșe, bunĭ, bune, străbunĭ, străbune, 8 — a nepoțilorŭ dela unchiu și mătușe, 9— dela nemurĭ și consângenĭ mai depărtațĭ, 10—dela consoțĭ de aceeașĭ ocupațiune, 11—dela binefăcĕtorĭ, amicĭ, cunoscuțĭ și dela toțĭ creștinii adunațĭ. Recomandămŭ clerului românŭ acestŭ bogatŭ volumŭ de cuvêntărĭ funebralĭ și iertăciunĭ lucrate amĕsuratŭ tuturorŭ cerințelorŭ preoțimei fungente la casurĭ funebralĭ. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 2 fl. v. a.

Cuvêntărĭ bisericescĭ, tomulŭ III, scrise de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ tomŭ cuprinde predicĭ pe Duminecĭ și se estinde pe 12 cóle 8^0 mare. — Prețulŭ unui esemplarŭ spedat franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolicŭ seu **concordanțele tradițiunei** în douĕ limbĭ—română și latină, tracteză despre primatulŭ bisericei și se estinde pe 22 cóle 8^0 mare. — Scrisŭ de Ioanŭ Papiu. — Opulŭ acesta a fostŭ recensatŭ favoritorŭ și lăudat și de foile străine. — Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei seu cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopulŭ lui espuse în modŭ popularŭ de profesorulŭ Dr. Iosifŭ Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorulŭ) de Ioanŭ Papiu. — Acestŭ opŭ, care se estinde pe 11, cóle 8^0, e fórte acomodatŭ ca premiu pentru cei ce absólvă scóla poporală, se vinde cu prețulŭ numai de 50 cr. esemplariulŭ spedatŭ franco.

Manualŭ catecheticŭ pentru primii anĭ scolasticĭ, prelucratŭ după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fostŭ profesor de s. scriptură, catechetică și metodică în seminariulŭ archidiecesanŭ din Blașiu, actualmente vicarŭ archiepiscopescŭ în Făgărașŭ. — Acestŭ opŭ de mare însemnătate pentru literatura catechetică româna este o prelucrare liberă, schimbândŭ unele aplicărĭ practice cu altele recerute de relațiunile și lipsele băiețilorŭ noștri, ér ceremoniele bisericescĭ înlocuindu-le cu cele prescrise și usitate în biserica nóstră română. In note se arată și procederea ce are sĕ o observe catechetulŭ față cu discipulii sĕi. Acéstă scriere are sĕ fiă unŭ îndreptarŭ în mâna catecheților, învĕțătorilorŭ și a părinților la instrucțiunea religiósă-morală, ce au sĕ o dea micilorŭ băiețĭ. — Prețulŭ unui esemplarŭ din acestŭ opŭ, — care pórtă clausula aprobărei prea ven. Ordinariatŭ metropolitanŭ din Blașiu și care cuprinde 222 pag. 8", avêndŭ mai multe poesii în textŭ, — este 1 fl.

Omiliile celui dintre sfințĭ Părintelui nostru Ioanŭ Gură-de-Aurŭ la epistolele sfântului apost. Paulŭ cătră Titu și Filemonŭ. Traduse de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ e 60 cr.

Dumnedeésca liturgie a celui dintru sânțĭ părintelui nostru Ioanŭ Chrysostomŭ compusă din operele acelui sântŭ părinte, de Ioanŭ Boroșiu parochŭ gr. cat. și ases. consist. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto-francatŭ e 40 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ, fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 80 cr., legatŭ mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl.30, în legătură de luxŭ 2.50—2.80

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtorei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețul unui esemplar legat spedat franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.; 40 de esemplare 6 fl.; 100 esemplare 10 fl.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU" în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Rugămŭ pe domnii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care aurimitdŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ